

SLOVENE.

Političen list za slovenski narod.

Pe pošti prejemam velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemam velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamezne številke veljajo 7 kr.
Narečnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2, II., 28.

Naznanila (inzerati) se sprejemajo in velja tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr. če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 21.

V Ljubljani, v ponedeljek 27. januarija 1890.

Letnik XVIII.

Nekaj idej.

(Dalje.)

2. Idealizem. Ta je nekoliko pohlevnejši, ker je nedosleden. Logično dovršen je še le v skepticizmu. Pravi, da predmetje, ki jih spoznavamo, niso realno nekaj zunaj nas, marveč le v našem spoznanju. Vse je subjektivno. In na tej podstavi je prišel veliki nemški razdiralec Kant svoja zanikanja, katera potrpežljivo in pohlevno nadaljujejo, ali vsaj ponavljajo manjšega kalibra ptički v logu našega sedanjega modroslovja. Kakšne budalosti je spravil Hegel na svetlo, je znano. Nič, ali „Ne-bití“ je pri njem ravno toliko kot nekaj. Pač res, če je njegovo modroslovje ta „nekaj“. A tu ni mesta, da bi dalje govorili o tem.

3. Pantheizem. Vse, kar vidimo, je le razvijanje ene snovi — Bogá. Ta snov se določuje v vrstah in posamnikih in v človeku pride k samozavesti. No, tu smo že dobili Bogá. A ta Bog sem jaz in ti in on in ona. Tudi s temi ljudmi ne moremo mnogo začeti. — Skoraj bi morali ukloniti glavo pred njimi in jim želeti srečen pot pri razvijanju njihovega božanstva.

4. Materijalizem. Sama snov se po svojih kemičnih in mehaničnih zakonih spreminja. Razen naravnih zakonov ni druge sile. „Je n'ai pas besoin de cette hypothèse“, pravijo z Laplasom o Bogu. Ti so brez dvojbe še najboljši, kajti oni greše le z enim samim nepravilnim sklepom, do katerega po svojih načelih nimajo prava.

Tako je tedaj zatajorjena pot do prve resnice, da je Bog. — Toda, kdor je srečno ubežal štirim sovražnikom, ni še na varnem. Komaj izpregovori svojo vero v Boga, že ga čakajo

1. Deisti, ki za starim Epikurjem kričé: Bog je — Bog, a ne briga se več za ta svet. Bati se ga ni treba.

2. Avtonomisti. Nobenega naravnega zakona ni; tudi naravnega prava ne. „L'etat c'est moi.“ Sam sem gospod, jaz: človek.

3. Determinatisti. Človek nima proste volje. Kar stori, mora storiti. Kazni niso opravičene, darila tudi ne.

To so tedaj glavni oderuhi, ki hoté spraviti človeštvo na kant, ne na boben, ker prodati nimamo že prav ničesar več. Če bi bili oznanjevalci teh blagovestij navadni gostilniški modrijančki, ki sicer za mizo razbijajo, a ničesar ne zahtevajo za svoje muzlovanje in brušenje; samo da smejo svobodno kričati, bodi jim! Ko pride določena ura, jih z lepa ali z grda gostilničar spravi črez prag in z dobro papriko je drugi dan popravljen slab želodec in še slabše modrovanje. — A naši znanci niso te vrste možje. Vsi se štejejo med učenjake in vsak izmed njih zahteva brez ugovora, da se ima za nezmotljivega. V tako omejenem smislu, kakor je vatikanski cerkveni zbor (Sess. 4. c. 4.) nezmotljivost določil namestniku Kristusovemu na zemlji, prav nobeden teh učenjakov se ne zadovoljuje. — In za to malo nezmotljivosti, — če smem tako reči, vstalo je toliko vrišča v Izraelu in v vseh sinovih, kraljestvih in cesarstvih Jafetovih, ki prebivajo v šotorih Semovih! — Na podstavi nezmotljivosti nekaterih možičkov pa se presnavljajo družine, narodi, države; po njihovih načelih se v prah tepta vsakršno zgodovinsko pravo in novi zakoni označujejo novo, krutejšo trinoštvo. Ni je več države na božjem svetu (izvemši morda argentinsko republiko), ki bi ne bila ustrojena na zmoti. In ker so te zmote ob enem same na sebi greh in vodijo v greh, moramo reči, da sloni človeška družba na smrtnem grehu. Kdor kaj misli o tem, mi bo pritrtil. — Umetnost, znanost je na ravno tisti podlagi in sicer ne skrito, ne mimogredóč, marveč priznано, javno. Pot k njima tedaj dosledno ne more biti drugačna. In ta pot, tudi javna, tudi potrjena, je — šola. Kje je tedaj hiba, kje osnovna napaka? In kakšen pomen ima toliko imenovana „verska šola“? Odgovori si sam! Nič manj nego „rešitev človeštva“, nič manj nego svobodo uma in vsled te svobodo volje in vsled obojega — novo, človeka vredno življenje na zemeljskem planetu.

In tu imaš ob enem dokaz, da so te misli eminentno politične, da jim pred vsem pristuje prostor v političnem listu. Politika brez idej je nesmisel. Um dela politiko. Um, razvijajoč se na napačnem temelji, brez dvojbe mnogo pametnega ne ustvari. Ergo: političen sistem na dobrem temelji — more biti dober; na napačnem — ne more. S temeljem samim se mora sevéda družiti bogata skušnja, zdrava razsodnost in obširno znanje, sicer tudi nikamer ne pridemo. —

Dolžnosti katoličanov.

Okrožnica sv. Očeta Leona XIII.

vsem čestitim bratom patrijarhom, primatom, nadškofom in škofom katoliškega sveta, združenim s apostolsko stolico.

(Dalje.)

Brez dvojbe imajo katoličani mnogo več in važnejših dolžnostij gledé na vsakdanje življenje, kakor nekatoličani. Ko je Jezus Kristus, začetnik naše zveličavne vere, zapovedal apostolom oznanjati evangelje vsem stvarjem, tedaj je naložil tudi vsem ljudem dolžnost, evangelijske nauke sprejeti in verovati in prav po spolnovanju teh dolžnostij naj bi dosegli večno zveličanje. „Kdor veruje in je krščen, bo zveličan, kdor pa ne veruje, bo pogubljen.“¹ Vsak pa, ki je sprejel krščansko vero, kakor to od njega tirja dolžnost, je s tem tudi že otrok in podložnik cerkve in tako ud najslavnejše in najsvetejše družbe, kar jih je, katero vlada in vodi rimski papež kot namestnik nevidnega poglavarja Jezusa Kristusa. — Če smo pa družbi, v kateri smo rojeni in vzgojeni, že po naravi dolžni posebno ljubezen in udanost takó, da mora biti pripravljen vsak vrl mož svojo domovino ne samo braniti, marveč, če treba, zá-njo tudi z veseljem umreti: koliko bolj morajo kristijani v ljubezni in zvestobi udani biti sv. cerkvi! Saj je namreč cerkev sveto mesto živega Boga, hčerka Božja na zemlji, ki med svojim zemeljskim potovanjem vzgojuje tudi ljudi za Boga ter jih vodi k

¹) Mark. 16, 16.

LISTEK.

Izpovedanja bivšega prostomisleca.

(Spisal Leo Taxil. Iz francoščine preložil Martin Žiltir.)
(Dalje.)

III.

Blisk raztrga oblak, svit razžari jamo jetnika. Glas doni na moje uho, po celi dolini se razlega:

„Vstani sin, izkušnjo si prestal.“

Prišel je trenotek, da trinoštvo razdeneš, da svoji materi povrneš srečo.

Sovražniki tvoji oholi se bodo do prahu ponizali, ko tebe zagledajo.

Po mrličih boš hodil, maščevanje te bo spremljevalo.

Vstani sin, hiti, reši svoje brate!

Primi za meč, vojskuj se zoper ošabneže.

Pregnani vstane, strese svoje močne rame.

Rožljaje odpadejo okovi.

On gre; nič ne zadržuje njegovih nôg.

Pred njim se razgrne zidovje, pred njim se poravnajo hribovi.

Na njegovo povelje zapustijo jetniki zapore, trinogi pa trepetajo na zlatih prestolih.

IV.

V sredi močvirnate ravani se vzdiguje grad, in okrog njega je zid z nazobčenim nasipom.

Obdaje ga jarek, po njem se pretaka krvava voda, sedem levov straži vrata.

Tigri in leopardi zalezujejo kraj, hijene čakajo plena.

Jastrebi letajo, v krempljih nosijo kose mesa; sikanje kač se sliši okrog.

Dvorišče napolnjujejo človeška trupla, tlak je iz človeških črepinj.

Velika klada leži v sredi dvorišča, pokriva sli-nasto strupeno golazen.

Na kladi sedi žena, držeča v rokah meč. Modrasi ji ovijajo glavo, iz očí švigajo bliski.

Konec orožja krvavi, znoj teče od njenih rôk. Ta žena je strašna, daleč okrog vlada ona.

Vsakdo trepeče pred njo, kajti nihče njeni jezi ne uide.

Ona popelje pregnanca iz ječe; maščevalna furija žrtvuje zatiralec.

Pri tem nespametnem početju nisem očeta imel v mislih. Predobro sem bil prepričan, in nisem se motil, da je ravnal po nasvetu drugih. Mislil sem vedno, da me miluje in da me je le zoper svojo voljo tako kaznoval.

Zato sem tudi napisal sledeče vrstice:

•O drobni ptički, kje se vi igrate?
Svoboda vam je radost, vam je vse,
Jetnik, ki se v svoji ječi vspne,
Kako bi rad pozdravil vas kot brate,
In družil z vami se pojoč.
A plačem sam, v samotni stočnem,
Le pojte ve, zakriti hočem,
Veselim tuge grozne moč.
In lastovka, ki z juga pripotuješ,
Ki tje se vračaš, tje v poletni kras,
Poleti mi v Provenco, tja do nas,
Pozdrav očetu pój, ko mene čuješ.“

V kipeči jezi sem rohnél tudi zoper Boga; rotil sem se, da je ozidje moje celice odmevalo v strašnih kletvah.

Potem sem zopet kakor onemogel govoril pri sebi: „Ne, ni Boga!“ Prepričati sem se hotel o neslanem nauku bogotajstva. Po takem brezbožnem početju napadla me je globoka žalost. In zopet so

nebeškemu zveličanju! Če moramo torej ljubiti zemeljsko domovino, ki nam je dala naše smrtno življenje, jasno je, da moramo mnogo prirečneje ljubiti cerkev, katero imamo zahvaliti za življenje, ki je večno. Po pravici se namreč tirja od nas, da čislamo bolj višje duhovne dobrote nego telesne in da nam morajo dolžnosti do Boga biti bolj pri sreči, kakor dolžnosti do ljudi.

Spoznati moramo, da ste nadnaravna ljubezen do cerkve in naravna ljubezen do domovine prav za prav (sestri-) dvojčici in da imate enega očeta, to je Boga. Resničnega nasprotja torej med njima ne sme biti. Mi smemo in torej moramo ljubiti sami sebe, svojemu bližnjiku dobrote skazovati, ljubiti domovino, v kateri smo rojeni, in pa domačo gosposko. Toda pri tem ne smemo pozabiti, da smo dolžni ljubiti tudi cerkev, našo mater, in ljubiti Boga z vso gorečnostjo, kolikor moremo. — To je naravni red naših dolžnostij. Toda vsled zlobe človeške se v časih, cerkvi neprijaznih, ta red često preobrača. Dozdeva se namreč, kakor da bi dolžnosti, ki jih imajo podložniki do države, nasprotovale dolžnostim, ki jim jih krščanska vera naklada. To prihaja od tod, ker vladarji držav ne spoštujejo cerkvene oblasti, ali pa si jo hočejo podrežati za svoje namene. Odtod prihaja razpor. V tem se tudi skuša mnogih mož krepost. Dvojna je oblast: dvojne dolžnosti, med seboj si nasprotujejo, se nalagajo podložnikom. Obojih ne morejo spolnovati, kajti nikdo ne more služiti dvema gospodom¹⁾, če enemu streže, mora drugega zanemarjati. Ako si torej povelja nasprotujejo, katerega gospoda moramo poslušati? O tem ni treba kar nič pomišljati. Nikdar ni dovoljeno ljudem na ljubo Bogu pokorščino odreči in greh je, da moremo pokorni biti zemeljski oblasti, prestopati zakone Kristusove ali cerkvi hrbet obrniti zato, da ne bi kazali, kakor da se ne menimo za svetne zakone. „Boga je treba bolj poslušati, kakor ljudi.“²⁾ V takem slučaju bi moral vsakdo vedno in brez pomišljanja odgovoriti, kar so odgovorili Peter in drugi apostoli oblastnikom, ki so zahtevali od njih nedovoljeno. Verem kristijan se ne sme dati prekositi od nikogar glede ljubezni domovinske ni v miru ni v vojski, vendar mora kljub temu biti pripravljen raje tudi smrt trpeti, kakor izdati sveto reč Božjo in njegove cerkve. — Kdor pa neče pritrditi tem nazorom o dolžnostih, kdor celó katoličane, ki se zvesto držé teh nauk, obsoja kot nepokorneže in upornike, ta niti ne vé, kaj so zakoni, o katerih govori, in česa pravno treba, da si sme kaka določba ime zakona prisvajati. Saj Vam je znano, na kaj tu mislimo; mnogokrat smo že govorili o tem. Zakon ni nič drugega, kakor naredba izdana po načelih pameti od postavne oblasti v občno blaginjo. Postavna oblast pa je tista, ki izvira iz Boga, prvega in najvišjega gospoda; on edini more dati kakemu človeku oblast nad drugim človekom. Načela pa, ki nasprotujejo resnici in volji Božji, ne morejo se imenovati načela pameti. Prav tako ne more nikomur v resnici koristiti, kar nasprotuje najvišji in nespremenljivi dobroti Božji, ali pa, kar zmanjšuje ljudem ljubezen do Boga. Kristijan spoštuje tudi moč in

¹⁾ Mat. 6, 24.

²⁾ Dej. ap. 5, 29.

me navdajale čudne misli. Čutil sem, da vlada nad nami višje bitje, skoravno imena nisem vedel. V tem zmislu sem skoval te-le vrstice:

Božič izgnanca.

»Božič se slavi. Vesoljna cerkev
Rádostna rešitelja opeva.
Veseli se; jaz od majke daleč
V grenkem bolu se solzím samotno.

Okrog mene vlada bodra vedrost;
Klici rádosti mi vró v uho;
Vse je srečno, jaz, le jaz žalujem.
Dan najlepši mi poraja vzdih.

Svod nebesni vspenja se nad vsemi
Vedro-modro; mene le obdaje
Crna noč, v viharju divjem
Ure mi minevajo holestne.

Prazen kraj je za očetno mizo,
Kjer sedel sem nekda samosvesten;
Vseh oči odsevajo veselje;
Mati toži le — pogreša dete.

O nesrečnik zapuščen in beden!
Težka, huda je nesreča.
Bog, kdor-kol si, daj, da vera Tvoja
Sine mi in v srcu vžgé ljubezen!

(Dalje sledi.)

čas svetne gosposke, in če so tudi zastopniki njeni nevrédni, vendar spoznava v njej odsvit Božje moči in Božjega veličastva. Tudi kristijan časti in spoštuje zakone ne le iz strahu pred kaznijo, ampak ker mu veva vest, kajti Bog nam ni dal duha strahu v naša srca.³⁾ Toda kadar državni zakoni očitno nasprotujejo zakonom Božjim in cerkvenim, kadar spodbkjavajo veljavo Jezusa Kristusa v osebi njegovega najvišjega namestnika in velikega duhovnika, tedaj jim kristijan ne sme biti poslušen, ampak mora jim naravnost nasprotovati. Tega mu ne veva le korist cerkvena marveč tudi korist države to zahteva, kajti državi sami škoduje vse, karkoli škoduje cerkvi. Iz tega se tudi jasno razvidi, kako krivično da je, njim, ki se držé teh nazorov, očitati nepokorščino. Oni namreč ne odrekajo svoji gosposki dolžne pokorščine, ampak samo v onih zadevah je nečejo poslušati, v katerih nima nikakoršne pravice zapovedovati. Njeni ukazi se namreč ne morejo zvati zakoni in pravica, ker jih izdaja brez pooblaščenja in zoper voljo Božjo.

Prav to, kakor veste, čestiti bratje, učí tudi sv. Pavel. V svojem pismu, ki ga je pisal Titu⁴⁾ opominja kristijane, „naj bodo pokorni knezom in oblastnikom, naj poslušajo njih povelja.“ Potem pa pristavi: „Pripravljeni naj bodo za vsako dobro delo.“ S tem hoče naznaniti, da je prav in celó dolžnost, ustavljati se poveljem človeškim, ki so navskriž s postavbo božjo. Tudi prvak apostolov je odgovoril prostodušno, ko so mu hoteli braniti oznakovati sv. evangelij: „Sami sodite, če more biti Bogu prav, da vas bolj poslušamo, kakor Njega; ne moremo, da ne bi govorili, kar smo videli in slišali.“⁵⁾

Zemeljsko domovino smemo in moramo torej ljubiti; bolj kakor zemeljsko, pa nebeško Zakonom človeškim se moramo pokoravati, nikdar pa njim na ljubo pravic božjih zametavati. To je kristijanom sveta, prva in najimenitnejša dolžnost, iz katere vse druge izhajajo. Naš božji Izveličar je rekel sam o sebi: „Zato sem rojen in zato sem prišel na svet, da pričam o resnici“⁶⁾. Na drugem mestu pa pravi: „Ogenj sem prišel prineset na sveti in kaj hočem drugega, kakor da gori?“⁷⁾ To resnico spoznaj človeški um. To te najbolj krasi in z veseljem se okleni volja tvoja tega povelja; to ti bo tudi največja dobrota. Življenje po tej resnici, to je pravo življenje in prava prostost. Resnico to in veliki ta zaklad pa hrani katoliška cerkev; Jezus Kristus sam ga jej je izročil. In z nežno materinsko ljubeznijo je cerkev spolnovala svojo nalogo in spolnovala jo bode vedno. (Dalje sledi.)

⁴⁾ II. Tim. 1, 17.

⁵⁾ Tit. 3, 1.

⁶⁾ Dej. ap. 4, 19, 20.

⁷⁾ Jan. 18, 37.

⁸⁾ Luka 12, 49.

Politični pregled.

V Ljubljani, 27. januarija.

Notranje dežele.

Mladočehi so v deželnem zboru nasvetovali premembo postave o okrajnih zastopih v tem smislu, da bi imeli toliko eksekutivne oblasti v svojem delokrogu, kakor okrajni zastopi na Štajarskem in Tirolskem.

Spravne obravnave. „Times“ pišejo o spravi med Čehi in Nemci: „Rešitev tega vprašanja bode vsem ugajala, le fanatikom ne. Ta sprava ima to največjo zaslugo, da si je vlada utrdila stališče. Priznati moramo, da noben drug državnik, nego Tasffe, ne bi mogel tako uspešno posredovati v tem sporu. — „Deutsche Ztg.“ pa pravi, da vsled sprave mora druga vlada priti na krmilo, ako pa bode ostalo pri starem, rekla bode opozicija: „Tudi mi ostanemo pri starem“. V enakem smislu piše „N. W. Tagblatt“.

Ljudsko štetje na Ogerskem. Minister Baroš je v zbornici predložil postavni načrt o ljudskem štetju l. 1891, ki se bode vršilo od 1. do 10. januarja. Minister zahteva kredita v ta namen 200.000 gld. Ljudsko štetje se bode vršilo tudi na Hrvatskem.

Vnanje države.

Vatikan. „Pol. Corr.“ poroča iz Rima: Vest, da je princesinja Leticija prosila papeža, naj bi dal blagoslov umirajočemu vojvodi Aosti, je neutemeljena, ker je kardinal-nadžkof v Turinu imel pooblastilo, da podeli blagoslov. Dalje se poroča, da sta se izvanredni angleški odposlanec general Simmons in papežev državni tajnik že dogovorila o cerkveni jurisdikciji na Malti. Isti vir poroča, da bode papež v marci sklical konzistorij, v katerem bode imenovanih več kardinalov.

Francija. Odlični člani francoske desnice so te dni sklicali shod, da bi se posvetovali o tesnejši zvezi vse desnice. Škof Breppel je nasvetoval, naj se ne osnuje nova skupina, temveč združijo vsi konservativni poslanci pod naslovom: „Zveza poslancev na desnici“. Dalje so sklenili, da se vsi poslanci sklicujejo k posvetovanjem le od časa do časa o važnih vprašanjih. Vse štiri frakcije na desnici so izvolile po jednega zastopnika v vodstvu združene desnice. — Bne 11. t. m. se je zbralo v Parizu 150 zastopnikov raznih firm. Sklenili so, da bodo priredili francoske razstave v Londonu, Milanu, Madridu, Moskvi in na Dunaji. Prva razstava bode v Londonu, druga v Moskvi. Te razstave bodo nekaka krošnjarija z raznim blagom v večji meri, kar gotovo ne bode koristilo naši domači industriji in obrtniji.

Nemčija. Bismarck je došel v Berlin. Takoj po njegovem prihodu je bilo ministersko posvetovanje o postavi zoper socialiste, o kateri je te dni sklepal državni zbor. Delavci v rudokopih preté, da bodo skupno ustavili delo.

Belgija. Minoli terek so imeli shod independentje ter se posvetovali o premembi volilne postave v tem smislu, da bi zgubili volilno pravico vsi privilegovani volilci, ki so večinoma liberalci. Izvolili so deputacijo, da gre k ministrom ter jim naravnost pové, naj še v tem zasedanji predložé novo volilno postavbo, sicer bi se ne udeležili prihodnjih volitev. — Protisuženjska konferencija je odložena na nedoločen čas. Sedanje razmere držav niso po tem, da bi se združile v blagi namen.

Portugal. Francoski trgovci skušajo izkoristiti angleško-portugalski prepir ter hujkajo Portugalce proti Angležem. Portugalska vlada je odpovedala tri na Angleškem naročene oklopne ladije. V lisabonskem pristanišču angleške ladije ne morejo izložití blaga, ker so portugalski delavci odpovedali delo. Portugal je doslej potreboval do 70 milijonov angleškega in do 132 milijonov blaga iz drugih držav, poleg tega so Portugalci na leto angleškim ladijam dali zaslužiti do 28 milijonov. Ako se bodo torej pretrgale vse trgovske pogodbe, imeli bodo Angleži največ škode.

Turčija. Da je država ob Bosporu v resnici bolnik, dokazuje i to, da ne more redno plačevati svojih uradnikov. Finance niso vrejene, blagajnice navadno prazne, zato je sultan dovolil, da bode na leto manj dobival 25 milijonov frankov za svoje potrebe, državnim uradnikom pa so črtali pri plači po 20 odstotkov.

Amerika. V srednji Ameriki je zvezna republika. Republike Guatemala, San Salvador, Costa Rica, Nicaragua in Honduras so sklenile pogodbo ali zvezo na deset let. Namen zveze je, pospeševati koristi prebivalstva v vseh imenovanih republikah, ki bodo najprvo sestavile skupen zakonik ali zbirko postav. To zvezo bode zastopal eden od peterih predsednikov, ki se bode vsako leto izžrebaval, a tako, da pridejo vsi v petih letih na vrsto. Te države se med seboj ne smejo bojevati; prepire razsojajo pooblašeni sodniki. Kaj enakega bilo bi treba tudi v Evropi namesto milijonov bajonetov in tisočev topov.

Izvirni dopisi.

Iz Ljubljane, 23. januarija. (Nova naprava v prid šolski mladini.) Vaš list poročal je nedavno, če se ne motim, v nekem dopisu z dežele, koliko se po raznih krajih stori v prid šolski mladini. Našteval je pa tudi bedo, omenjal celó gladú, ki dostikrat razjeda mlada lica. Med one kraje, ki v prvi vrsti skrbé za to, da se šolskim otrokom manjša revščina, prišteval je dopisnik posebno našo belo Ljubljano. In po pravici. Kdor se le po nekoliko briga za naše šolske razmere in vsaj površno pozná naših šol otroke, mora priznati, da Ljubljana toliko žrtvuje za mladi šolski svet, kakor bržkone noben kraj na Slovenskem. Odkod dobiva večinoma šolska mladež šolske knjige? Odkod gorko obleko ob zimskem času? Po kolikih zasobnih in javnih hišah se gorka jedila kuhajo vsak dan za gladne šolske otroke! Ne bom dalje našteval, o tem pišejo vsakoletna šolska naznanila, zahvaljujoč se šolskim dobrotnikom. A ene, — rekel bi, — prepotrebne naprave mi je danes omeniti. Znano je, da v deklško šolo pri sv. Jakobu dohajajo deklice iz najrevnejšega oddelka mestnega. Nekatere prihajajo pol ure daleč; da, še daljšo pot imajo mnogokrat. To sicer ni tolika daljava, da bi je otrok ne mogel premeriti. Toda v poštev nam je jemati razmere, v katerih ti otroci živé. To so večinoma otroci tvorniških delavcev, ki daleč na predmestjih živé, da plačujejo manjšo stanarino. Otroci, ko se proti poludnevju vračajo iz šole, domá le prepogosto ne najdejo nikogar, ki bi jim zabelil gorko kosilo. Oče in mati sta v tvornici, — ali pa je praznota v predalih, tako, da se dostikrat le s skorjico subega kruha opoludne morajo zadovoljiti. Ni čuda, da potem klavrní in bledih lic vsi slabotni prihajajo v šolo; ni čuda, da jih slabost v šoli v sredi poduka

prevzame, kar pa gotovo moti več ali manj napredek v posameznih učnih tvarinah. Pri takih obstojeh razmerah eklenila je voditeljica omenjene šole, slabotne otroke in one, ki so najbolj oddaljeni, ohraniti čez poludne v šoli ter pripraviti jim gorko kosilo. Res, da nimajo kaj posebnega, ali videti bi jih moral, te nerazvajene deklice, kako slastno segajo po pripravljeni jestvini. Doslej se je število teh mladih gostov naraslo že nad trideset.

Celi mesec december se je preživela ta šolska družina ob troških blagih dobrotnikov in dobrotnic ljubljanskih. V prvi vrsti gre zasluga gospe Juliji Moos-ovi, voditeljici dekliške šole, in nekaterim učiteljicam ondotelega zavoda, ki se za to novo napravo živo zanimajo. Odzvali pa so se tudi izvan šole dobrotniki in dobrotnice, obljubivši za časa zimskih mesecev z večjimi ali manjšimi denarnimi prispevki podpirati to prepotrebno podjetje. Ali — še nedostaje. Še vedno je skrb velika, kako pokriti troške. Morda obudé i te vrstice kako blago srce, ki se bode odprlo v prid revni, gladni šolski mladini. Kdor bi utrpel kaj darovati, — bodisi v jestvinah, bodisi v denarji, — blagovoli poslati ali izročiti svoj dar ali voditeljici dekliške šole, ali ondotelemu katehetu. Za vse darove vsem dobrotnikom že sedaj presrečni: Bog povrni!

Iz Prage, 21. januarja. (Završetek spravnihih obravnav. — P. Ign. Vrba, dr. Jan. Kozánek, msgr. dr. Škorpik in dr. Beda Dudik. †) [Konec] Zadnji petek in prve ure na soboto utrpela je pa Morava in češki narod tri nenadomestne izgube: prominoli so trije njeni sinovi, koji so si stekli gledé narodnega probujenja, politiške, gospodarske npravne in kulturne povzdige nevenljive zasluge. Skoro sodobno sta se preselila v večnost politik in pravnik dr. Jan Kozánek v Kromeríži in duhovnik in pisatelj dr. Fr. Škorpik v Brnu. Po polunoci je pa zatisnil svoje trudne oči v tihem zatišji rajhradskega samostana moravski deželni historiograf in naj-tarši član rajhovskega samostana, P. dr. Beda Dudik. Tri slavne mrtvece ima torej manj dežela moravska, po nemški nadvladi doslej hudo skušana.

V javnosti, v češkem narodnem boji, zavzemal je izmed teh treh pokojnikov najčelnejše mesto in najbolj je bil imenovan dr. Jan Kozánek. Bil je to ves mož, poštenjak od glave do nog, pravi selfsman, koji si je z železno marljivostjo priboril svoje postavljenje na Moravskem in med češkim narodom. On nikoli ni zabil, da pohaja iz borne češke kože (oče mu je bil črevljár) in je radi tega ves svoj čut in mišljenje posvetil iskreno ljubljenemu češkemu narodu. Ko bi dostojno hotel oceniti zasluge tega moža za razvoj češkega ljudstva na Moravskem, moral bi napisati povestnico o politiškem, narodnogospodarskem in kulturnem razvitku tega ljudstva v poslednjih petdesetih letih, tako vsestransko in velike važnosti je bilo delovanje dr. Jana Kozánka, deželnega odvetnika in deželnega poslanca v Kromeríži, z jedno besedo narodnega veterana, koji vedno bolj minevajo. Pokojnik je bil osobito neumorno delaven za gospodarsko povzdigo češkega ljudstva, v prvi vrsti kmetijskega, v koji meri je nadkriljeval vse svoje sovrstnike. Porojen je bil dr. J. Kozánek 21. dan junija 1819. l. v Přerovem. Večnaja mu pamjat v narodu češkem na Moravi!

„Človek je kakor dim“, pel je pred več ne o 2000 leti grški Pindaros, in v istini niso bile te besede bolj resnične in je občutil vsak globoko nego v trenutji, ko nam je dospela nenadna vest, da je zaspal v Gospodu msgr. dr. Fr. Škorpik, bučovički dekan in župnik v Kučerovem, jubil. duhovnik, sloveči pisatelj in učenjak, v dan 17. t. m. zvečer v deželni bolnišnici v Brnu v 76. letu dōbe svoje. Pokojnik je bil zvest sluga Vsemogočnega, vzoren duhovnik, navdušen rodoljub, požrtvovalen sin domovine, učenjak in pisatelj neobičajne nadarjenosti, ponos svečeništva moravskega, izmed kojega pohaja toli za cerkev, domovino in narod zaslužnih in odličnih mož. Smrt njegova je za Moravane zelo občutljiva.

Dr. Franc Ksav. Škorpik se je porodil dne 16. oktobra 1814. leta v Zhoři na Jiglavskem, kjer je bil oče njegov učitelj; odtodi tudi njegovo pisateljsko ime: Zhorský. L. 1888. postal je kanonik sv. Očeta, cesar mu je pa že davno podelil zlati zasluzni križec in baš na smrtni postelji je bil odlikovan z vitežkim križcem Fran Josipovega reda: Pokojnik je bil ognjevitá duša za cerkev, domovino, za vse krasno in dobro, zlasti pa navdušen govornik.

V njem je izgubila tlačena moravska vzornega svečenika in rodoljuba, plemenitega človeka, čegar smrt bo dolgo, dolgo objokovana. Večna slava in spomin temu neobičajnemu svečeniku-rodoljubu!

Najtežje, a ne manj zaslužno žiljenje imel je izmed teh treh rodoljubov P. dr. Beda Dudik; samostanske celice, v kojih je žil, branile so mu, da bi posezal med narodno in politiško gibanje, kakor dr. Škorpik in dr. Kozánek. Dr. B. Dudik je bil velik učenjak in zgodovinar, koji poklic je še najbolj prijal njegovemu skromnemu življenju. V politiko je posegel samo jednoč pred leti, da bi prispel k pomirjenju dveh slovanskih narodov, Rusov in Poljakov. Zato ga pa tudi napadajo še po smrti „Národní Listy“ kot neprijatelja slovanstva. Dr. Dudik bil je v Petrogradu in Vatikanu „persona grata“ in je zbog tega ugajal za posredovalca. Dr. Dudik se je trudil, da bi bil ukončan nesrečni in bratomorni rusko-poljski boj. Ker je bil dober Čeh in Slovan, užival je zaupanje pri obeh slovanskih narodih. Ruska vlada je priprostemu rajhradskemu mnihu za prijateljske odnošaje med Petrogradom in Vatikanom celó ponudila tedaj mohylevski nadškofovski prestol. Češki učenjak ni vsprejel te odlike. Dr. Beda Dudik se je porodil 29. dan januarija 1815. l. v Kojetinu na Moravskem.

In ko na Češkem bratom vzhaja zarija boljše bodočnosti in narodne sprave, polagajo doli na Moravi najboljše može v hladno zemljo, ki so pol stoletja budili in dramili narod. Kje so pa tisti, ki bodo nadomestili te nenadomestljive pokojne vrline?

Dnevne novice.

† Miroslav Križnar,

kanonik, stolni župnik in dekan umrl je po dolgi, hudi bolezni danes dopoldne ob 11. uri. Rojen dne 24. julija 1840 v Gradu (Bled) na Gorenjskem, posvečen 1. avgusta 1863 je služboval v Gradu do l. 1865., potem skozi 8 let pri ljubljanski stolnici kot korni vikar in duhovni pomočnik. Leta 1873. postal je c. kr. profesor na veliki realki in l. 1886. cesarski kanonik in stolni župnik. Pokopali bodo blagega in obče priljubljenega gospoda v sredo, dne 29. t. m. ob 1/4. uri popoldne. Naj v miru počiva!

(Osnovni odbor „Katol. političnega društva.“) Včeraj dne 26. t. m. vršil se je ob 11. uri v prostorih „Katoliške družbe“ osnovni shod „Katol. političnega društva“. Shod je bil obilno obiskan, sobana „Katol. družbe“ je bila polna navzočnih gospodov. Predsednik osnovnega odbora mil. gosp. prošt dr. A. Jarc pozdravi došle gospode, izraža svoje veselje, ker se je shoda udeležilo posebno mnogo svetnih gospodov, predstavi vladnega zastopnika in predlaga, naj se izvoli predsednik današnjemu osnovalnemu shodu. Po predlogu deželnega poslanca in vodje g. Fr. Povše-ta v priznanje zaslug in v zahvalo za trud, ki ga je imel mil. gospod prošt kot načelnik osnovnega odbora za ustanovitev političnega društva, navzoči vslikoma volijo za predsednika shodu mil. g. dr. A. Jarca. V svojem nagovoru izraža gospod predsednik svoje veselje, da se je slednjič vendar izvršilo, kar se je že dolgo ukrepalo in nameravalo in kar je za naše razmere zelo potrebno. Zatem na podlagi društvenih pravil omenja, kako obširno in važno delovanje čaka novega društva, ki naj med domačimi deluje za duševni in gmotni napredek slovenskega naroda po skupnem programu slovenskem: Vse za vero, dom, cesarja. Želeč novemu društvu obilno blagoslova božjega, naznani shodu, da je z današnjim dnem osnovni odbor dovršil svoje delovanje s tem, da je izposloval pri deželni vladi potrditev pravil in nabral lepo število udov ter da je pri shodu na dnevnem redu volitev stalnega odbora, v katerem naj bodo zastopani udje po značajnih in delavnih zastopnikih raznih stanov. Kot skrutinatorja volilnih listov imenuje predsednik gg. dr. A. Mosche-ta in kanonika Kluna ter pretrga sejo, da se navzoči dogovoré o volitvi odbornikov.

Po dovršenem skrutiniju naznani predsednik izid volitve. V odbor „Katol. političnega društva“ so bili izvoljeni ti-le gospodje: Oton Detela, grajščak, deželni poslanec in odbornik; dr. Vinko Gregorič, zdravnik in ljubljanski mestni odbornik; A. Kalan, kapelan in vrednik; K. Klun, kanonik, državni in deželni poslanec; A. Klein, solastnik tiskarne, deželni poslanec in mestni odbornik; A. Ledenik,

trgovec; Fr. Povše, vodja in deželni poslanec; V Rohrman, veletržec in hišni posestnik; dr. Ivan Sušteršič, advokaturni koncipijent; Ig. Žitnik, stolni vikar in vrednik. Za namestnika sta bila izvoljena gg.: Fr. Peterca in K. Polak, trgovca in hišna posestnika. S tem je bil dovršen dnevni red osnovnega shoda in gosp. predsednik zahvali se gospodom za obilno udeležbo ter konča zborovanje z željo, da bi društvo raslo, cvetelo in obilen sad donášalo v blagor slovenskega naroda, kateremu v duševno in gmotno pomoč delovati je novemu društvu poglavitni namen. — Istega dne zvečer ob 7. uri se je konstituiral novi odbor: Predsednik „Katoliškemu političnemu društvu“ je g. K. Klun; podpredsednika sta gg. O. Detela in F. Povše; tajnik g. A. Kalan; blagajnik g. Anton Klein. Predsednik odbora v daljšem govoru omenja načel in potov, po katerih bo delovati novemu društvu na podlagi njegovih pravil kot „Katol. polit. društvo“ ter pojasnjuje, da bo prišlo v kratkem v gospodski zbornici na vrsto šolsko vprašanje, o katerem treba, da tudi ljudstvo na shodih in po društvi naznanja svoje nazore in želje. Omenjati je, da je vsled češkonemške sprave vrezala notranja avstrijska politika popolno novo pot, odločivši se za zistem raznih kurij s pravico ugovora zlasti v narodnih vprašanjih ter nadejo, da bo imelo to tudi za Slovence ugodne vspehe; v teh razmerah je torej neobhodno potrebno, da se Slovenci organizujejo in družijo v društvi. Gledé organizacije novega društva so se stavili v odbor razni nasveti, katere bo odbor razpravljal v prihodnji seji, v četrtek dne 30. t. m. v sobani „Katoliške družbe“. — „Katol. polit. društvu“ želimo obilnih vspehov; iz zrna, ki je ob ugodnem času vsejano krepko vskalilo, naj zraste košato drevo, ki bo s svojim cvetjem razveseljavalo, s svojim sadom pa obilno koristi donašalo narodu slovenskemu!

(Gospod Franjo Ferfila), uradnik v Gorici, poslal je na dan tretje obletnice po rajncem prof. Franu Erjavcu „Podpornemu društvu za slovenske velikošolce na Dunaji“ 50 (reci: petdeset) goldinarjev ter postal s tem ustanovnik imenovanega društva. V dotičnem zelo ginljivem pismu piše plemeniti rodoljub: „Bil sem vedno prijatelj naše vrle, nadepolne mladine, in v čast bi si štel, ako bi se smel tudi nadalje tako imenovati. Sveta dolžnost mi je torej, da tudi jaz, kolikor moje borne gmotne moči dopusté, malo podpiram plemenite namene Vašega društva.“ Gosp. Ferfila je prvi ustanovnik in sploh prvi ud imenovanemu društvu iz Goriškega. Presrečna bodi hvala požrtvovalnemu rodoljubu! (Darove za to društvo sprejema gosp. Pukl, Wien, I., Bognergasse 11.)

(Iz Komende) se nam poroča: Pretekli petek dne 24. t. m. popoldne ob 2. uri položili so na tukajšnjem farnem pokopališču v rodbinsko rakev — v Gradci umrlo baroninjo Ano Apfaltrern, so-progo gosp. barona Otona Apfaltrerna. Zadnjo čast skazat prišlo ji je poleg sorodnikov tudi več odličnjakov, med katerimi naj omenim gg.: deželnega glavarja dr. Poklukarja, okr. glavarja kamniškega Fridricha, okr. sodnika Polca, poslanca in kanonika Kljuna, dalje nekatere poslance kranjskega veleposestva, deputacijo požarne brambe kamniške in več druge gospode iz Ljubljane, Kamnika in Mengiša. Pokojnica je bila na glasu kot jako človekoljubna in milosrdna gospá. Počiva naj v miru!

(Umrli) je dne 19. t. m. č. g. Janez Pajek, župnik v Poličanah na Štajarskem, star 56 let. N. v m. p.!

(Umrli) je soboto večer na svojem domu v Dravljah g. Janez Tomé, bogoslovec III. letnika, v svojem 24. letu za jetiko. Bil je miren, pa izredno priden mladenič in obetal biti goreč duhovnik. To je že drugi slučaj v teku pol leta v istem letniku: oba vrla bogoslovca. Pogreb bode jutri dne 28. t. m. ob 8. uri zjutraj v Št. Vidu nad Ljubljano. P. v m. — Dne 22. t. m. je umrl v Ljubljani g. France Dolenc, bivši bogoslovec. Bolehal je nad dve leti. P. v m.!

(Zlato poroko) je praznoval včeraj v trnovski cerkvi, kakor smo že naznanili, bivši strojevodja v Blaznikovi tiskarni g. Kadeřábek. Iz prijaznosti je ob tej priliki daroval sv. mašo č. g. knezošofijski svetovalec in profesor Toma Zupan; petje je oskrbel vrli šentjakovski pevski zbor pod vodstvom g. L. Belarja. Slovesnosti se je udeležilo slavljenca več prijateljev in znancev, s katerimi vred želimo tudi mi zlatima poročencema jasne zarje večerne.

(Zadužil) se je nocoj v gostilni pri Jerneju na sv. Petra cesti Alojzij Belec, posestnik iz Pečice pri Mirni. Prišel je bil na somenj ter hotel prenočiti v imenovani gostilni. Čez noč pa je toliko plina izpuhtelo v sobi, da se je nesrečnež zadušil. Star je bil 55 let ter zapustil pet otrok.

(Povezil) je neznan voznik v soboto pred škofijo Nežo Rogelj, 82 let staro mestno ubogo. Kolo ji je strlo nogo. Sploh smo čuli že večkrat pritožbe, da vozniki prehitro vozijo po mestu. Policija pa je premalo številna, da bi mogla odpraviti take in enake nereda.

(Na graščini Čemšenik) pri Domžalah je v soboto umrl baron Karol Codelli-Fahnenfeld, umirovljeni svetovalec dež. sodišča, star 83 let. Ž njim je izumrla kranjska panoga Codellijev. Majorat preide na sina njegove hčere barona Tauffererja.

(Železnica Logatec-Gorica.) Županstva ajdovskega okraja na Goriškem priredila so včeraj popoldne v gostilni pri „Rebku“ v Potočah javen shod, da sestavijo prošnjo do visoke vlade za zgradbo železnice od Logatca v Gorico skozi vipavsko dolino.

(„Slov. Gospodarja“) zadnja številka je bila zaplenjena zaradi članka „Nekaj o slov. uradovanji“. Vredništvo je priredilo drugo izdajo.

Telegrami.

Praga, 26. januarija. Klub nemških deželnih poslancev je soglasno sklenil, da vsprejme vse pogodbe dunajskih posvetovanj, s tem pridržkom, da jih vsprejmo tudi ostale, pri pogajanju udeležene stranke. Volilci liberalnega veleposestva so soglasno vsprejeli vse točke, istotako češki klub. Češka skupina veleposestnikov je pogodbo vsprejela „en bloc“. Pri shodu nemških poslancev sta govorila Schmeykal in Plener. Sklenili so, da na dan 9. februarija skličejo shod v Toplicah. Liberalni veleposestniki so sklenili resolucijo glede obrambe svojih koristij pri razdelitvi volilnih okrajev. Pri shodu čeških poslancev je izjavil dr. Rieger, da pravne točke niso na škodo češkemu narodu. Deželni zbor se je moral popolniti, kar ni bilo mogoče brez obestranskih koncesij. Mladočehi so sklenili, da ne bodo meritorno pretresali pravnih točk, temveč izročili stvar sedmerim odsekom, ki naj v osmih dneh poročajo mladočeskemu zaupnemu shodu. Deželni zbor je bil dne 25. t. m. zaključen.

Praga, 27. januarija. Včeraj popoldne je prišel dr. Schmeykal v češki klub ter naznanil, da je nemški klub soglasno vsprejel vse točke sprave. V navdušenih besedah je izrazil željo, naj bi sprava bila na korist zaželenemu miru in blagru skupne domovine. Češki poslanci so pristržno pozdravili dr. Schmeykala in njegovo izjavo. Ko je češki klub soglasno vsprejel točke sprave, šel je dr. Rieger v nemški klub, kamor je došel tudi v imenu konservativnega veleposestva princ Karol Schwarzenberg. Oba sta bila prijazno pozdravljena. Enako so vsprejeli dr. Schmeykala tudi konservativni veleposestniki. — Posnetek iz uradnega zapisnika o pravnih obravnavah: V

štirinajstih posvetovanjih, ki so na povabilo grofa Taaffeja trajala od 4. do 19. t. m. na Dunaji, bile so sklenjene naslednje pogodbe, katere je tudi vlada potrdila; I. Gledé sostave deželnega šolskega sveta za Češko so mej drugim določili, da mu je predsednik cesarski namestnik ali od njega določeni namestnik, člani pa so od deželnega odbora izvoljeni poslanci, in sicer trije Čehi in trije Nemci. Deželni šolski svet sestoji iz dveh odsekov, ki samostojno sklepata v svojem delokrogu, eden o stvareh v nemških, drugi o stvareh v čeških šolskih okrajih.

V skupnih posvetovanjih se bodo reševale skupne zadeve vseh šol na Češkem in ustanovitve šol za manjšine. Gledé šol za manjšine so določili, ako so v šolskih občinah z nemškim in češkim prebivalstvom le nemške ali češke ljudske šole in se pokaže potreba pouka tudi v drugem deželnem jeziku, ustanoviti se mora javna ljudska šola s tem poučnim jezikom. Ob enem se je določilo, kako naj se določi ta potreba.

Deželni kulturni svet bode sestavljen iz češke in nemške sekcije. Vsaka sekcija obstoji iz izvoljenih odposlancev in sekcijških odbornikov. Odposlance volijo zastopniki gospodarskih društev po razmeri narodnosti v okraju. Predsednika deželnemu kulturnemu svetu izvoli cesar; on predseduje v prezidijalnem zboru za skupne stvari, zboru odposlancev in sekcijškim odborom.

Iz davčnih okrajev, ki so v področju liberške in praške trgovske zbornice, izloči se potrebno število davčnih okrajev in na vzhodu Češke ustanovi se nova trgovska zbornica. Vlada je pritrdila nasvetu, da se izločijo in prideli posamezni okraji tudi pri družih trgovskih zbornicah, kakor tudi nasvetu, da imajo nove trgovske in obrtniške zbornice primerno število zastopnikov v državnem in deželnem zboru. Vsled tega se bode pregledal in vredil volilni red v trgovske zbornice.

Okrajna in okrožna sodišča se bodo z ozirom na želje prebivalstva predrugačila, da bodo kolikor mogoče v področju jednega sodišča občine le jedne in iste narodnosti. Vlada bode po potrebi v ta namen ustanovila nova okrajna in okrožna sodišča. To stvar bode rešila pri deželnem nadsodišču v Pragi posebna komisija zaupnih mož. Njeni sklepi se bodo, ako mogoče, predložili deželnemu zboru v prihodnjem zasedanju. Tudi politični okraji se bodo po narodnosti prebivalstva razdelili.

Pri deželnem nadsodišču v Pragi, kjer je sistemizovanih 41 svetovalskih mest, od 15 svetovalecev ne bodo zahtevali znanja češkega jezika, od drugih 26 svetovalecev pa znanje obeh deželnih jezikov. Iz obeh teh skupin se bodo sestavili dve personalni disciplinarni komisiji, ki bodo reševale vloge iz nemških, oziroma čeških okrajev. Obe komisiji bodete stavili nasvete pri nameščevanju nadsodiških mest iz svoje skupine ter sestavljali vsaka svoj disciplinarni senat za češke, oziroma nemške okraje. Ko bodo ločeni po narod-

nosti sodniški okraji, bode se premenila naredba gledé deželnih jezikov pri sodiščih, državnih pravdnistvih s strankami in avtonomnimi oblastvi.

Od deželnega zbora potrjeni postavni načrt o rabi deželnih jezikov pri avtonomnih oblastvih bode v prihodnjem zasedanju zopet predložen. Izvzemši Prago veljale bodo določbe za vsa mesta z lastnim statutom kakor za vse druge občine.

Deželni volilni red se bode premenil z ozirom na vse potrebe in narodnostne razmere. Volilna skupina alodijalnih veleposestnikov se bode razdelila v več volilnih skupin po narodnostnih mejah. Vlada bode predložila nov volilni red v prihodnjem zasedanju. Namesto dosedanjih mestnih in kmečkih skupin bodo ustanovljeni dve novi kuriji čeških in nemških volilnih okrajev, ki bodete sestavljeni na podlagi resničnih razmer. Gledé teh kurij bode deželnemu zboru predložen postavni načrt.

Udeleženci pri obravnavah obljubijo, da bodo pri svojih somišljenikih delali na to, da potrdijo te dogovore. Nemški udeleženci se posebej še zavežejo, da bodo zopet prišli v deželni zbor, ako njihovi somišljeniki potrdijo vse točke. Dalje se je določilo, da se dne 26. t. m. naznanijo pravne točke posameznim klubom, dne 27. t. m. pa objavijo v listih. Zapisnik so podpisali grof Taffe in zastopniki strank.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

26. januarija.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	88	gl.	45	kr.
Srebrna " 5% " 100 " 16 % "	88	"	55	"
5% avstr. zlata renta, davka prosta	109	"	80	"
Papirna renta, davka prosta	101	"	60	"
Akeije avstr.-ogerske banke	931	"	—	"
Kreditne akeije	324	"	25	"
London	118	"	20	"
Srebro	—	"	—	"
Francoski napoleond.	9	"	37	"
Cesarski cekini	5	"	56	"
Nemške marke	57	"	70	"

Pevci, učitelji, pridigarji ohranijo si bijo katranove pastile lekarja Piccoli-ja v Ljubljani. Škatljica 25 kr. Vnanja naročila izvršujejo se z obratno pošto. (8)

Cvet proti protinu po dr. Maliči,

1 steklenica 50 kr.,

je odlično najboljšo zdravilo zoper protin ter reumatizem, trganje po udih, bolečine v križi ter živcih, otokline, otrpnele ude in kite itd., malo časa če se rabi, pa mine popolnem trganje, kar dokazuje obilno zahval. Dobiva se v (7)

lekarni Trnkóczy

zraven rotovža v Ljubljani.

Razpošilja se vsak dan s prvo pošto.

Tuji.

24. januarija.

Pri **Stonu**: Ernest Rosenberg in Fessel trgovca z Dunaja. — Wutscher trgovec z Dolenskega. — Lippitsch, potovalec in Holz z Dunaja.

Pri **Maticu**: Menks, Wallmann, Wind, Horwitz, Grimberg, Tapsky, Gusich in Scheer trgovci, z Dunaja.

Naznanjam uljudno, da sem svojo

odvetniško pisarno

v Novem mestu

v hiši g. AUG. LUSER-ja odprl.

Novomesto sredi januarija 1890.

Dr. J. SCHEGULA.

(7-7)

Stolni kapitel ljubljanski s pretužnim sreem sporoča, da je predragi mu član, velečastiti gospod

FRIDERIK KRIŽNAR,

korar, stolni župnik in okrajni dekan, konziatorni svetovalec i. dr.

danes 27. januarja 1890 ob enajstih dopoldne, po daljši bolezni, večkrat prejmeši sv. zakramente, v 50. letu starosti mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb bode v sredo, 29. t. m., o 1/2 4 popoldne iz hiše št. 9 pred škofijo.

Bilje in sveta maša za dušo rajnega bo v četrtek ob 8. uri v stolni cerkvi sv. Nikolaja.

V LJUBLJANI, 27. januarja 1890.